

PÖYTÄKIRJA

Projekti **Tampereen hyötyvoimalaitoksen YVA**
Aihe **Arviointiohjelman yleisötilaisuus**
Päivämäärä **31.08.2010 klo 18-20.30**
Paikka **Tampereen Yliopisto, LSA1**
Yleisötilaisuus **nro 1**
Laatija **Seela Sinisalo, Ramboll**
Osallistujat **Leena Ivalo, ELY-keskus**
Pentti Rantala, PJH
Jussi Laitinen, Tampereen Sähkölaitos Oy
Joonas Hokkanen, Ramboll
Eero Parkkola, Ramboll,
Jussi-Pekka Aittola, Ramboll
Taru Hurme, Ramboll
Ari Tamminen, Enmin Oy
Aki Pekkinen
Pia Hastio, Tampereen kaupunki

24 osallistujaa (nimilista)

Päivämäärä 31/08/2010

Ramboll
Pakkahuoneenaukio 2
PL 718
33101 TAMPERE

T +358 20 755 6800
F +358 20 755 6801
www.ramboll.fi

1. Tilaisuuden avaus

Leena Ivalo avasi tilaisuuden ja toivotti osallistujat tervetulleiksi. Ivalo myös esitteli lyhyesti hankkeesta vastaavan ja YYA-konsultin edustajat sekä kertoi lyhyesti tilaisuuden kulusta.

2. Hankkeen esittely

Pentti Rantala esitteli hanketta jätehuollon kannalta. Keskeistä olivat hankkeen vaikutukset jätehuoltojärjestelmään Pirkanmaan alueella. Jätehuollossa tavoitteena on luopua kaatopaikoista. Hankkeen toteutuessa niitä tarvittaisiin tulevaisuudessa lähinnä tuhkille, jolloin ne mahtuisivat nykyisille Tarastenjärven ja Koukkujärven jätteenkäsittelyalueille. Rantala totesi, että Tampereen hyötyvoimalaitos kattaisi Pirkanmaan jätteenkäsittelytarpeen ja mahdollisesti tarjoaisi lisää käsittelykapasiteettia lähimaakunnille.

Rantala esitteli ennen YVA-hankkeen alkua järjestetyn kansalaisosallistumisprosessin ja selvitykset, joiden avulla arvioitavat sijaintivaihtoehdot on valittu. Rantala esitteli myös kuvat vaihtoehtojen tarkoista sijainneista maastossa.

Jussi Laitinen esitteli hanketta energiantuotannon näkökulmasta. Laitinen kertoi hankkeen tukevan useita energiantuotannon tavoitteita. Hanke esimerkiksi vähentäisi alueen maakaasuriippuvuutta. Tulevat maakaasuun kohdistuvat energiaveronkorotukset uhkaavat

nostaa maakaasulla tuotetun kaukolämmön hintaa. Lisäksi hanke auttaa saavuttamaan noin puolet asetetuista hiilidioksidipäästöjen vähennystavoitteista.

Laitinen kertoi myös hyötyvoimalaitoksen savukaasuille asetetuista päästörajoista, BAT-tekniikasta ja laitoksen kustannuksista sekä työllisyysvaikutuksista. Laitinen totesi jätettä polttoaineenaan käyttävän voimalaitoksen sopivan erityisen hyvin Tampereelle, sillä kaupungin kaukolämpöverkko voi ottaa vastaan kaiken laitoksen tuottaman energian. Energiantuotannon kannalta laitoksen olisi hyvä sijaita kaukolämpöverkkoon nähden keskeisellä paikalla.

Hankkeen aikataulusta Laitinen totesi, että YVAN on tarkoitus valmistua vuoden 2010 aikana, ympäristölupaa haetaan vuoden 2011 aikana, rakennuslupaa vuonna 2012, rakentamisen on arvioitu tapahtuvan välillä 2012-2014 ja laitos voidaan ottaa käyttöön 2014.

3. Johdanto YVAsta

Leena Ivalo esitteli YVA-lain mukaisen ympäristövaikutusten arviointiprosessin, ja korosti, että alueen asukkaiden osallistuminen on prosessissa tärkeää. YVAN tavoitteena tuottaa tietoa päätöksentekoprosessiin ja vaihtoehtojen vertailuun laajemmin. Ivalo korosti, että kyseessä on hanke YVA, jossa arvioidaan nimenomaan hankkeen vaikutuksia. Keskustelu jätehuollon vaihtoehtoista yleisellä tasolla ei kuulu hankkeen vaikutustenarviointiin.

YVA on tavallaan hankkeen suunnittelutyökalu hankkeesta vastaavalle. Arvioinnin teossa noudatetaan voimassa olevia asetuksia. Myös osallistumisen on oltava riittävää ja se on otettava huomioon. YVAN aikataulusta Ivalo totesi, että mielipiteet hankkeesta on toimitettava ELY-keskukselle 15.10.2010 mennessä.

4. Arviointiohjelma

Joonas Hokkanen esitteli arviointiohjelman keskeisiltä osiltaan. Tässä hankkeessa on arviotavana 5 vaihtoehtoa ja nollavaihtoehto. Hokkanen totesi, että ympäristövaikutusten arviointia varten hyötyvoimalaitoksesta on olemassa alustava yleispiirteinen suunnitelma, jotta vaikutusten arviointi olisi mahdollista. Lisäksi Hokkanen kertoi vaihtoehtojen rajauksista ja siitä mitä eri arviointeihin kuuluu.

Arviointien etenemisestä Hokkanen kertoi, että kesäaikaiset luontoinventoinnit ym. on pääosin tehty kesän 2010 aikana. Hankkeen aikataulussa tavoitteeksi on asetettu, että ympäristölupahakemus voidaan jättää 2011 keväällä ja rakentaminen voitaisiin aloittaa 2012. Hokkanen pyysi osallisia varmistamaan arvioinnin tässä vaiheessa, että arviointiohjelmassa on esitetty arviotaviksi ne vaikutukset, joita osalliset pitävät keskeisinä.

Hokkanen totesi, että osallistuminen on hankkeessa tärkeä sosiaalisten vaikutusten arvioinnin tietolähde. Hokkanen pyysi osallistumisesta kiinnostuneita, ilmoittautumaan hankkeen työpajoihin Seela Sinisalolle heti yleisötilaisuudessa, tai jättämään kiinnostuneiden tahojen yhteystietoja, jotta heitä voidaan kutsua osallistumaan työpajatilaisuuksiin.

5. Keskustelu

Leena Ivalo avasi keskustelun hankkeen vaikutuksista ja jakoi puheenvuoroja. Hankkeen vaikutuksista käyty keskustelu oli runsasta ja asiallista. Yleisö esitti kysymyksiä, joihin YVA-konsultin, hankkeesta vastaavan, tai ELY keskuksen edustajat vastasivat sen mukaan, ke- nen toimenkuvaan kuuluvia asioita kysymys koski. Seuraavassa on esitetty yhteenveto kes- kustelussa esiin nousseista asioista.

- **Miksi Lielahti on yksi vertailtavista vaihtoehdoista, vaikka esitetty tontti on ahdas ja lähellä on paljon asutusta.** Hankevastaavan edustaja vastasi vaihtoeh- don olevan energiataloudellisesti paras, lisäksi paikalla on jo olemassa tarvittavat lii- tännät ja alustavissa tarkasteluissa voimalaitoksen on todettu mahtuvan tontille.
- Asukas totesi kokeneen ikävän yllätyksen, kun hankkeesta ei ole uuden talon raken- nusvaiheessa tiedetty mitään. Talo sijaitsee 100 m etäisyydellä **Lielahden vaihto- ehdosta, seudulla on paljon asutusta ja liikennettä on jo nykytilanteessa paljon.** YVA-konsultin edustaja totesi, että Rahtimiehenkadulla liikennevaikutukset ovat merkittäviä ja ne tullaan arvioimaan YVAN yhteydessä.
- **Toivion alueen asukkaat ovat hankkeen vuoksi huolissaan.** Kysyttiin, miksi hyötyvoimalaitos rakennetaan ja miten se tukee esim. EU direktiivejä, joiden mu- kaan jätteen määrää pitäisi vähentää ja kierrätystä lisätä. Lisäksi kysyjä totesi, ettei *hyötyvoimala* ole hankkeelle sopiva nimi, sillä hankkeesta aiheutuu haittoja: Jätteet eivät vähene, vaan jätettä tuotaisiin Tampereelle myös kauempaa.

Yhteysviranomainen totesi, ettei hankkeen yhteydessä arvioida jätehuollon strate- gista suunnittelua. Hankevastaavan edustaja kertoi, että EU:n jätehierarkiassa jät- teen energiahyödyntäminen on kaatopaikkasijoitusta ylempänä. Jätteen määrän vä- hentämiseksi tehdään jatkuvaa työtä.

- Esitettiin **Sarankulman vaihtoehdon sijaitsevan Tampereen parhaan tam- mukkapuron latvavesillä** (Pärrinkoski), luonnonsuojelualueen ja kallionsuojelualue- een välissä. Vaikka alue kaavassa onkin teollisuustontti vain rautatie erottaa sen luonnonsuojelualueesta. Lisättiin, että alue on Tampereella ainoita, jonka vesistöjä jätteet eivät ole vielä pilanneet.

YVA-konsultin edustaja totesi, että hankevaihtoehdot on valittu yhteistyössä, ja että pintavesivaikutuksia hankkeella on vähän ja ne tulevat lähinnä liikenteen hulevesis- tä, eivät polttoprosessista.

- Tiedusteltiin, miten työpajoihin voi ilmoittautua. YVA-konsultin edustaja kehotti yh- distystä ilmoittautumaan heti tilaisuuden jälkeen konsultin edustajalle.
- Myös toinen taho toivoi **kutsua työpajaan.** Huomautettiin myös, että olisi hyvä ni- mittää hanketta jätevoimalaitokseksi. Lisäksi vaihtoehdon nimenä Sarankulma joh- taa harhaan, kun alue todellisuudessa sijaitsee Peltolammin ja Toivion välissä. Li- säksi olisi toivottu jo ohjelmavaiheessa tarkempaa kuvausta hankkeen vaihtoehdois- ta ja niitä ympäröivästä asutuksesta.

Yhteysviranomaisen totesi, että merkittävien vaikutusten tunnistaminen olisi helpompaa tarkemmasta ohjelmasta.

- Todettiin, että **Rusko olisi hyvä paikka, koska alueella on jo teollisuutta ja lähellä idässä vain metsää**. Myös liikennevirtojen kannalta sijainti voisi olla hyvä, koska keskustassa on jo nyt kova liikenne, ja Ruskoon tuleva polttoaineliikenne voitaisiin ohjata tulevan Vuoreksen eteläpuolelta.

Yva-konsultin edustaja totesi, että liikenne on tärkeä osa arviointia, ja esitetty vaihtoehto otetaan arviointiin. Hankevastaavan edustaja totesi, että Rusko on liikenteellisesti haasteellinen, kun kuskit ajavat mielellään lyhyintä reittiä. Tavoitteena on saada liikenne kehäteille, ei asuinalueille. Tampereen kaupungin kaavoituksen edustaja totesi, että kaavassa on olemassa yleiskaavavaraus kehä 2 tielle Ruskon lähellä, mutta nyt se ei mukana vaihtoehdoissa, sillä tietä ei vielä ole.

- Todettiin, että hankkeessa on kyseessä pitkän ajan investointi ja siksi olisi tärkeää tietää, **onko nyt otettu huomioon kuntien pääasialliset kasvusuunnat**. Kysyjä halusi tietää mikä on kaukolämpöverkon jne. vaikutus sijaintiin. Lisäksi kysyjä epäili, ettei BAT teknologiaa voida kuitenkaan valita, sillä sen on kalliimpaa, kuin ns. tavallinen teknologia.

YVA- konsultin edustaja totesi Tampereen kasvun olevan tärkeä kysymys. Nyt olemassa olevat suunnitelmat kuvattu, ja arvioinnissa otetaan kasvusuunnat huomioon. YVA-konsultin edustaja kertoi, ettei BAT-tekniikka on nykyisin realistisen hintaista, sillä kilpailu teknologiatoimittajien kesken on kovaa. Nykyiset tavoitteet ja määräykset voidaan toteuttaa useammalla eri tekniikalla. Hankevastaavan edustaja totesi, että hankkeen eri sijaintivaihtoehdot tukevat Tampereen seudun eri kasvusuuntia Nurmi-Sorilassa, Ylöjärven suunnalla, Pirkkalan suunnalla ja Vuoreksen suunnalla.

- kysyttiin **mikä osa poltettavasta on todella uusiutuvaa** ja mikä on ohjausryhmän kokoonpano.

YVA-konsultin edustaja kertoi ohjausryhmän kokoonpanon. Hankevastaavan edustaja kertoi noin 60 % kotitalouksien kuivajätteestä olevan uusiutuvaksi energialähteeksi katsottavaa materiaalia.

- kysyttiin **liikennemääristä** ovatko automäärät 55-60 autoa yhteen suuntaan meneviä? Liikkuuko oikeasti 160 ohitusta/vrk, mikä tarkoittaisi, että 3-4 min välein menisi uusi auto laitokselle? Puhuja totesi, että Atala-Tarastenjärvi -väli tuntuu jo nyt vaaralliselta ajaa. Puhuja kannattaisiin Tarastenjärven vaihtoehtoa, mikäli myös 9-tie saataisiin kuntoon tällä välillä. YVA-konsultin edustaja totesi, että arvioinnissa otetaan huomioon autojen edestakaiset matkat.

Yleisön pyynnöstä Oras Tynkkynen piti lyhyen puheenvuoron. Puheenvuorossa esitettiin Suomen jättopolitiikan yleiset linjaukset ja verrattiin hyötyvoimalaitoshanketta niihin. Puheenvuorossa todettiin hyötyvoimalaitoshankkeen vastaavan jättopolitiikan tavoitteiden lisäksi myös valtakunnallisen ilmastopolitiikan tavoitteisiin.

- kysyttiin **korvaisiko Tarastenjärvelle kaavailtu biokaasulaitos nykyisen kompostointilaitoksen**. Hankevastaavan edustaja vastasi, että biokaasulaitos olisi mädätysprosessi, jossa prosessin viimeistelyssä tarvitaan myös kompostointivaihe. Näin siis nykyinen kompostointi jäisi toteutettavan biokaasulaitoksen jälkikäsittelemenetelmäksi. Biokaasulaitoksella voitaisiin ottaa biojätteen lisäksi myös lietteitä kunnista ja teollisuudesta. Lisäksi hankevastaavan edustaja totesi, että biokaasulaitoksen ympäristövaikutukset arvioidaan tämän YVAN yhteydessä, mutta muuten laitoksesta ei vielä ole yksityiskohtaisia suunnitelmia.
- Kysyttiin **millainen painoarvo Tarastenjärven biokaasulaitoksella on ympäristövaikutusten arvioinnissa**, kun eri laitosten integrointi olisi hyödyllistä. Hankevastaavan edustaja vastasi, että laitoksia ei välttämättä ole tarpeen kytkeä tiiviisti toisiinsa, vaan biokaasulaitos voidaan rakentaa myös itsenäisesti.
- Useat osallistujat totesivat, että **Sarankulman vaihtoehdon nimi olisi hyvä muuttaa Peltolammiksi**. Tampereen kaavoituksen edustaja totesi, että nykyinen nimi tulee yleiskaavan aluevarauksesta. YVA-konsultti, hankkeesta vastaava, yhteysviranomainen ja Tampereen kaavoituksen edustaja totesivat, että asiaa selvitetään.
- Todettiin taloyhtiön sijaitsevan Rautatien ja Pispalan valtatie välissä. Aukkaita huolestuttaa **voiko maapohja alkaa heilua liikenteen vaikutuksesta**. Myös Liehahden nimi on harhaanjohtava, kun oikeasti ollaan Epilänharjulla.
- Todettiin, että jo nyt Pispalan valtatiellä on paljon busseja ja raskasta liikennettä. Lisäksi tietä ollaan kaventamassa, joten liikenteen lisäykselle ei ole tilaa.
- Epäiltiin, että laitokseen tuotaisiin jätettä poltettavaksi myös kauempaa. Näin raaka-aineen hankintaan menisi 50 % laitoksen energiakustannuksista. Mitkä olisivat **liikenteen ilmastovaikutukset?** kuinka kaukaa jätettä haettaisiin, jos ihmiset alkavat lajitella? Kannattaako laitosta käyttää? Tuleeko pienellä poltolla paremmat kaasut?

Hankévastaavan edustaja kertoi, että polttoainetta kyllä löytyy Tampereelta, sillä Tarastenjärven kaatopaikalla on jätettä 4 milj kuutiota jätettä, joka voidaan myöhemmin polttaa. Hankevastaavan edustaja totesi, että kuljetusten ilmastovaikutukset arvioidaan, ja että vaikutustenarvioinnissa verrataan myös siihen, että jätteet käsiteltäisiin esim. Vaasassa.

- Todettiin, että **yhdyskuntateknisten perusratkaisujen teko pitäisi tehdä maankäytön suunnittelussa**. Nyt verrattavat suunnat ovat tuhoon tuomittuja ja seudulliset vesi, jäte ym. asiat pitäisi ratkaista jo kaavatasolla. Tarastenjärvi olisi in-

sinöörille paras vaihtoehto, koska uutta kaukolämpöä hyödyntävää asuinalueita ollaan suunnittelemassa seudulle.

- Keskusteltiin siitä, **millaisia tuloksia vaihtoehtojen taloudellinen vertailu antaisi**. Muutaman osallistujan mielestä Tarastenjärvi olisi paras vaihtoehto monestakin syystä. Hankevastaavan edustaja totesi, että YVAssa tarkastellaan ympäristövaikutuksia. Taloudellisia ja teknisiä tarkasteluja tehdään samanaikaisesti, jolloin hankkeen kokonaiskuva selkiintyy edelleen.
- Keskusteltiin siitä, **kuinka suuri ero Ruskon ja Lielahden vaihtoehdoilla on kaukolämmön näkökulmasta?** Hankevastaavan edustaja totesi, että näitä asioita selvitetään
- Kysyttiin, onko arvioitu olisiko hankkeelle olemassa vielä parempia vaihtoehtoja. Esim. niin, että jätevedenpuhdistamo yhdistettäisiin tähän kahden tien risteykseen. **Hyötyvoimalakin olisi Sulkavuorella sisällä kaukana asutuksesta.** Kaavoituksen näkökulmasta tällaiset suuret hankkeet pitäisi yhdistää.

Hankvastaava totesi, että myös Sulkavuoren vaihtoehtoa on pohdittu, mutta jätevedenpuhdistamon toteutuessa alueelta loppuisi tila. Molemmat ei sinne mahdu. Tampereen kaavoituksen edustaja totesi, että suuret ratkaisut olisi hyvä tehdä kaavassa.

- Kysyttiin, mitä **kaukolämpöverkon puute Tarastenjärven seudulta** käytännössä merkitsisi vaihtoehdon toteutumiseksi. Hankevastaavan edustaja vastasi, että YVAssa tehdään energiataloudelliset vertailut, joista käy ilmi, mitä 7 km kaukolämpölinjan rakentaminen vaikuttaisi.

Ivalo Päättyi tilaisuuden klo 20.20 ja kiitti osallistujia. Tämän jälkeen halukkaat osallistujat ilmoittautuivat työpajoihin, tai jättivät konsultinedustajille sellaisten tahojen yhteystietoja, joita olisi hyvä kutsua työpajoihin.

Tehtävä **[Nimikirjaimet]** Määräaika **[pp.kk.vvvv]**